

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-72/18-27/
EPA 439 XXVI
Podgorica, 15. maj 2018. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 19. sjednice, održane 15. maja 2018. godine, podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O RAZVOJU I ZAŠTITI PRAVA MANJINSKIH NARODA I DRUGIH MANJINSKIH NACIONALNIH ZAJEDNICA U 2017. GODINI

Odbor za ljudska prava i slobode na 19. sjednici, kao nadležni odbor, razmotrio je Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Vlada Crne Gore shodno članu 38 Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

Takođe, na istoj sjednici Odbor je razmotrio Izvještaje o radu i finansijskom poslovanju, zajedno sa izvještajima nezavisnog revizora savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za 2017. godinu, koje su Odboru za ljudska prava i slobode podnijeli predsjednici manjinskih savjeta u skladu sa članom 33a Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

Nakon uvodnih napomena predstavnika predlagača, generalnog direktora Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica Leona Gjokaja i veoma konstruktivne i sadržajne rasprave u kojoj su učestvovali članovi Odbora, predstavnici Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i predsjednici manjinskih savjeta, Odbor je jednoglasno (šest glasova „za“) podržao Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini sa Izvještajima o radu i finansijskom poslovanju, zajedno sa izvještajima nezavisnog revizora savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za 2017. godinu i odlučio da predloži Skupštini da donese sledeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini.
2. Skupština Crne Gore pozdravlja kontinuirane aktivnosti Vlade Crne Gore realizovane u saradnji sa Fondom za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Centrom za očuvanje i razvoj kulture manjina i manjinskim savjetima koje su doprinijele vidljivim pomacima i unapređenju položaja manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, na

zadovoljstvo pripadnika manjinskih naroda, ali i svih drugih građana Crne Gore, kao multietničke, multikulturalne i multikonfesionalne države.

3. Skupština izražava zadovoljstvo jačanjem kadrovskih kapaciteta Ministarstva za ljudska i manjinska prava i sprovedenim edukacijama zaposlenih, s akcentom na obuke o međunarodnom i evropskom pravu i standardima o ljudskim pravima, čime je realizovan Zaključak Skupštine donesen povodom Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2016. godini.
Cijeneci Zaključke usvojene povodom ranijih godišnjih izvještaja i evidentno preduzete aktivnosti, Skupština potencira na daljem intenzivnom djelovanju i u narednom periodu na jačanju institucija za ljudska prava i povećanju znanja zaposlenih o međunarodnim i evropskim standardima o ljudskim pravima, što je sugerisano i u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2018. godinu.
4. Skupština ocjenjuje da je donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, usaglašenog sa preporukama Evropske i Venecijanske komisije, Odluke o osnivanju Javne ustanove Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina i Odluke o izmjenama i dopuni Odluke o osnivanju Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava tokom 2017. godine, u normativnom dijelu značajno unaprijeđen sistem zaštite prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čime su stvorene pretpostavke za jačanje kapaciteta veoma značajnih institucija. Tom cilju treba da doprinese donošenje Pravilnika o raspodjeli sredstava Fonda koji je usaglašen sa ekspertima Savjeta Evrope i Sekretarijatom za zakonodavstvo i jasno utvrđeni sadržaj Obrasca koji ispunjavaju podnosioci projekata prilikom apliciranja za sredstva Fonda.
Skupština daje punu podršku Vladi Crne Gore na realizaciji započetih aktivnosti koje će dodatno unaprijediti zakonodavni okvir u ovoj oblasti- donošenje zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola, čiji predlog je Vlada Crne Gore utvrdila na sjednici 2. novembra 2017. godine, kao i zakona o slobodi vjeroispovijesti koji je u pripremi.
5. Skupština izražava zabrinutost zbog kašnjenja u procedurama kojim se implementira Zakon o manjinskim pravima i slobodama, zbog čega poziva odnosne subjekte (Skupštinu Crne Gore- Klub poslanika Demokratske partije socijalista, Ministarstvo prosvjete- Savjet za visoko obrazovanje) da intenziviraju procedure predlaganja kandidata za Upravni odbor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i međuinstitucionalnu saradnju kako bi se obezbijedila njegova dosledna implementacija.
Skupština je upoznata da u postupku izbora članova Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Administrativnom odboru Skupštine Crne Gore, koji sprovodi Zakonom o manjinskim pravima i slobodama utvrđenu proceduru izbora članova Upravnog odbora Fonda, nijesu dostavljeni validni predlozi od strane svih ovlašćenih predlagača, pa se nijesu stekli uslovi da se utvrdi predlog odluke. U ovom trenutku dostavljeni su predlozi od šest manjinskih savjeta, Ministarstva kulture i tri kandidature po javnom pozivu nezavisnim ekspertima koji se bave ljudskim i manjinskim pravima. Skupština je dostavila predlog za dva od tri predstavnika, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je predložilo kandidata koji je zaposlen u Ministarstvu, a koji shodno Mišljenju Agencije za sprječavanje korupcije ne može biti član Upravnog odbora Fonda s obzirom da Ministarstvo vrši nadzor nad primjenom Zakona, dok Savjet za visoko obrazovanje, i pored više urgencija, nije dostavio predlog kandidata.

S tim u vezi, Skupština smatra, u cilju pune implementacije donešenog Zakona, neophodnim da se u što kraćem roku završi postupak izbora članova Upravnog odbora Fonda, direktora Fonda i Komisije za vrednovanje (čl. 44b i 44č Zakona) kako bi se obezbijedila efikasna primjena nove procedure za raspodjelu sredstava Fonda i stvorili uslovi za kvalitetno obavljanje njegovih aktivnosti, što je i bila intencija donošenja Zakona.

6. Vlada Crne Gore je šire, ne samo u regionu, jedina koja vrši redovna istraživanja o srazmjernoj zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda u javnim službama, organima državne vlasti i lokalnim samoupravama.

Skupština izuzetno cijeni ostvareni trend rasta u pogledu zastupljenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u javnim službama, organima državne vlasti i lokalnim samoupravama što su potvrdili podaci do kojih je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava došlo na osnovu rezultata kroz duži proces veoma pouzdanih istraživanja.

Podsjeća da je članom 45 Zakona o državnim službenicima i namještenicima propisano da je starješina državnog organa, prilikom donošenja odluke o izboru kandidata, dužan da vodi računa o srazmjernoj zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Skupština pozdravlja informaciju saopštenu od predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava da ne znaju za slučajeve da je neko u Crnoj Gori izgubio posao zbog etničke pripadnosti ili za slučajeve da kandidati nijesu dobili posao zbog etničke pripadnosti koji su na nivou statističke greške.

Skupština podržava nastavak aktivnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Uprave za kadrove za praćenje zastupljenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u javnim službama, organima državne vlasti i organima lokalne samouprave. Takođe, u cilju sprovođenja Ustavnog načela o srazmjernoj zastupljenosti Skupština ohrabruje državne službenike i namještenike da se nacionalno izjašnjavaju, a s obzirom da je riječ o dugoročnom procesu, Skupština potencira nastavak aktivnosti u narednom periodu radi efikasnijeg sprovođenja Ustavnih i zakonskih normi u cilju djelotvornijeg učešća i zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u političkom i javnom životu Crne Gore i dosljednog sprovođenja garancije o njihovoj srazmjernoj zastupljenosti.

7. Polazeći od navoda u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2018. godinu da uprkos određenom napretku, Romi ostaju najugroženija i najdiskriminisanija zajednica u državi, Skupština preporučuje da se u narednom periodu osigura efikasna primjena Vladinih politika usmjerenih na poboljšanje položaja ove populacije obezbjeđivanjem dovoljnih budžetskih sredstava za njihovu implementaciju, poboljšanjem kapaciteta odgovornih institucija i unapređenjem međuinstitucionalne koordinacije.
8. Skupština daje punu podršku za Zakonom utvrđene obaveze po kojima su u 2018. godini finansijska sredstva opredijeljena manjinskim savjetima dvostruko uvećana u odnosu na prethodni period, jer se sada sredstva za njihovo finansiranje obezbjeđuju u iznosu od 0,05% tekućeg budžeta, što u ovoj godini iznosi 600.000 eura, zbog čega Skupština smatra neophodnim što prije realizovanje obaveza koje su dovele do kašnjenja u raspodjeli sredstava Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2018. godinu, što je manjinske medije i nevladine organizacije koje se bave zaštitom identiteta, jezika i kulture nacionalnih zajednica onemogućilo da sprovode svoje aktivnosti.

9. Skupština ocjenjuje da nije dobro da funkcionisanje medija manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica zavisi od projekata koji bi im obezbijedili potrebna finansijska sredstva, imajući u vidu standarde Savjeta Evrope po kojima manjinski mediji ne mogu zavisiti od fondova čija sredstva se periodično raspodjeljuju, zbog čega njihovo finansiranje mora biti sistemski postavljeno i trajno riješeno.
Cijeneći Preporuke Međuvladinog mješovitog odbora zaduženog za praćenje sprovođenja Sporazuma između Crne Gore i Republike Hrvatske o zaštiti prava crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Crnoj Gori, koji je dva puta preporučio da se pronađe način za trajno finansiranje radija hrvatske nacionalne zajednice u Crnoj Gori, u okviru kontrolne uloge Skupštine, trebalo bi ispratiti stepen realizacije datih Preporuka.
10. Skupština daje punu podršku Ministarstvu za ljudska i manjinska prava za nastavak aktivnosti u punoj implementaciji Zakona i podzakonskih akata u ovoj oblasti kako bi savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica svoju obavezu da sačinjavaju izvještaj o radu u skladu sa Obrascem o izvještavanju manjinskih savjeta koji je utvrdilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u potpunosti ispunjavali.
Obaveza savjeta da u skladu sa članom 33a stav 5 Zakona o manjinskim pravima i slobodama, sačinjavaju izvještaj o finansijskom poslovanju u skladu sa propisima kojima se uređuju pitanja budžeta i fiskalne odgovornosti mora biti u potpunosti, shodno zakonskoj regulativi, implementirana.
Skupština izražava zadovoljstvo da su izvještaji nezavisnih revizora pokazali da nije bilo zloupotrebe trošenja sredstava dodijeljenih manjinskim savjetima u 2017. godini.
11. Skupština smatra neophodnim unapređenje, Zakonom utvrđene, nadzorne uloge Ministarstva za ljudska i manjinska prava nad radom i finansijskim poslovanjem savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i poziva Ministarstvo da isprati realizaciju preporuka upućenih manjinskim savjetima, sadržanih u Mišljenju Ministarstva o izvještajima o radu sa izvještajima o finansijskom poslovanju manjinskih savjeta za 2017. godinu.
12. Skupština Crne Gore će preko nadležnog Odbora za ljudska prava i slobode, u okviru kontrolne i nadzorne uloge, pratiti realizaciju ovog Zaključka.
13. Skupština će Zaključak dostaviti Kolegijumu Predsjednika Skupštine Crne Gore, Administrativnom odboru, Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Ministarstvu prosvjete, Fondu za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, savjetima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Kancelariji za evropske integracije i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik dr Suad Numanović, član Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković